Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

18 päivänä heinäkuuta 2017*

Muutoksenhaku – Oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin – SEUT 15 artiklan 3 kohta – Asetus (EY) N:o 1049/2001 – Soveltamisala – Pyyntö saada tutustua kirjelmiin, jotka Itävallan tasavalta on toimittanut 29.7.2010 annettuun tuomioon komissio v. Itävalta (C-189/09, ei julkaistu, EU:C:2010:455) johtaneessa asiassa – Euroopan komission hallussa olevat asiakirjat – Tuomioistuinkäsittelyn suoja

Asiassa C-213/15 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 8.5.2015,

Euroopan komissio, asiamiehinään P. Van Nuffel ja H. Krämer,

valittajana,

jota tukevat

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään M. J. García-Valdecasas Dorrego ja S. Centeno Huerta,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues, D. Colas, R. Coesme ja F. Fize,

väliintulijoina muutoksenhakuasteessa,

ja jossa muina osapuolina ovat

Patrick Breyer, kotipaikka Wald-Michelbach (Saksa), edustajanaan M. Starostik, Rechtsanwalt,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

Suomen tasavalta, asiamiehenään H. Leppo, ja

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehinään A. Falk, C. Meyer-Seitz, E. Karlsson ja L. Swedenborg,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto)

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, M. Berger, A. Prechal ja M. Vilaras sekä tuomarit A. Rosas (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, D. Šváby ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: M. Bobek,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa

kirjaaja: apulaiskirjaaja T. Millett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.9.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.12.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan komissio vaatii valituksellaan, että unionin yleisen tuomioistuimen 27.2.2015 asiassa Breyer v. komissio antama tuomio (T-188/12, EU:T:2015:124; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla tämä kumosi komission 3.4.2012 tekemän päätöksen, jolla Patrick Breyerilta oli evätty täysimääräinen oikeus tutustua yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta 15.3.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/24/EY (EUVL 2006, L 105, s. 54) täytäntöönpanoon liittyviä Itävallan suorittamia toimenpiteitä koskeviin asiakirjoihin ja 29.7.2010 annettuun tuomioon komissio v. Itävalta (C-189/09, ei julkaistu, EU:C:2010:455) johtanutta asiaa koskeviin asiakirjoihin, kumotaan siltä osin kuin kyseisessä päätöksessä on evätty oikeus tutustua Itävallan tasavallan kyseisessä asiassa toimittamiin kirjelmiin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 EY:n perustamissopimuksen viides osa, jonka otsikko oli ”Yhteisön toimielimet”, sisälsi I osaston, jonka otsikko oli ”Institutionaaliset määräykset”. Tämän osaston 2 luvussa, jonka otsikko oli ”Toimielimiä koskevat yhteiset määräykset”, olevan EY 255 artiklan 2 kohdassa määrättiin seuraavaa:

”Neuvosto vahvistaa [EY] 251 artiklassa määrättyä [niin kutsuttua yhteispäätösmenettelyä] noudattaen kahden vuoden kuluessa Amsterdamin sopimuksen voimaantulosta [Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission] asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset julkisen tai yksityisen edun huomioon ottamiseksi.”

3 EUT-sopimuksen ensimmäinen osa, jonka otsikko on ”Periaatteet”, sisältää II osaston, jonka otsikko on ”Yleisesti sovellettavat määräykset” ja joka sisältää SEUT 7–SEUT 17 artiklan. SEUT 15 artiklan 3 kohdan ensimmäisestä neljänteen alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Kaikilla unionin kansalaisilla sekä kaikilla luonnollisilla henkilöillä, jotka asuvat jossain jäsenvaltiossa, tai kaikilla oikeushenkilöillä, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua unionin toimielinten, elinten ja laitosten asiakirjoihin niiden tallennemuodosta riippumatta jäljempänä tämän kohdan mukaisesti määriteltyjen periaatteiden ja edellytysten mukaisesti.

Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen annettavilla asetuksilla asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset julkisen tai yksityisen edun huomioon ottamiseksi.

Kukin toimielin, elin tai laitos varmistaa työskentelynsä avoimuuden ja täsmentää omassa työjärjestyksessään toisessa alakohdassa tarkoitettujen asetusten mukaisesti erityismääräykset oikeudesta tutustua toimielimen, elimen tai laitoksen asiakirjoihin.

Euroopan unionin tuomioistuimeen, Euroopan keskuspankkiin ja Euroopan investointipankkiin sovelletaan tämän kohdan määräyksiä vain niiden hoitaessa hallinnollisia tehtäviä.”

4 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001 (EYVL 2001, L 145, s. 43) on annettu EY 255 artiklan 2 kohdan nojalla.

5 Tämän asetuksen 1 artiklan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen tarkoituksena on

a) määritellä ne julkiseen tai yksityiseen etuun perustuvat periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat [EY] 255 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission, jäljempänä ’toimielimet’, asiakirjoihin, siten, että taataan mahdollisimman laaja oikeus tutustua asiakirjoihin”.

6 Asetuksen 2 artiklan, jonka otsikko on ”Asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut ja soveltamisala”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin [Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission] hallussa oleviin asiakirjoihin, toisin sanoen [näiden toimielinten] laatimiin tai [niiden] vastaanottamiin ja [niiden] hallussa oleviin asiakirjoihin kaikilla Euroopan unionin toiminnan aloilla.”

7 Kyseisen asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ’asiakirjalla’ mitä tahansa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), joka koskee toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä;

b) ’kolmannella’ kyseisen toimielimen ulkopuolista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai yksikköä, mukaan lukien jäsenvaltiot, yhteisön tai sen ulkopuoliset toimielimet ja elimet ja kolmannet maat.”

8 Mainitun asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Poikkeukset”, säädetään seuraavaa:

”– –

2. Toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

– –

– tuomioistuinkäsittelyn ja oikeudellisen neuvonannon suojaa;

– –

jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

– –

4. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, toimielin kuulee tätä arvioidakseen, onko – – 2 kohdassa säädettyä poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

5. Jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta.

– –

7. Edellä [2] kohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan niin kauan kuin suojelu on asiakirjan sisällön kannalta perusteltua. – –”

9 Asetuksen N:o 1049/2001 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Hakemukset”, säädetään tähän asetukseen perustuvien asiakirjoihin tutustumista koskevien hakemusten tekemismenettelystä.

10 Kyseisen asetuksen 7 artiklan, jonka otsikko on ”Alkuperäisten hakemusten käsittely”, 2 kohdassa säädetään, että ” jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hakija voi viidentoista työpäivän kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut toimielimen vastauksen, tehdä uudistetun hakemuksen ja pyytää toimielintä tarkistamaan kantaansa”.

Tausta

11 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen tuomion 6–10 ja 15 kohdassa seuraavalla tavalla:

”6 – – Patrick Breyer teki 30.3.2011 – – komissiolle asiakirjoihin tutustumista koskevan hakemuksen asetuksen N:o 1049/2001 6 artiklan mukaisesti.

7 Pyydetyt asiakirjat koskivat komission Saksan tasavaltaa ja Itävallan tasavaltaa vastaan vuonna 2007 nostamia jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevia menettelyjä, joissa oli kyse [direktiivin 2006/24] saattamisesta osaksi kansallista oikeusjärjestystä. Tarkemmin sanottuna [Breyer] pyysi saada tutustua kaikkiin komission toteuttamiin hallinnollisiin menettelyihin liittyviin asiakirjoihin ja 29.7.2010 annettuun tuomioon komissio v. Itävalta (C-189/09, EU:C:2010:455) johtanutta tuomioistuinkäsittelyä koskeviin asiakirjoihin.

8 Komissio hylkäsi kantajan 30.3.2011 esittämän hakemuksen 11.7.2011.

9 [Breyer] teki 13.7.2011 asetuksen N:o 1049/2001 7 artiklan 2 kohdan mukaisen uudistetun hakemuksen.

10 Komissio myönsi 5.10.2011 ja 12.12.2011 tekemillään päätöksillä [Saksan liittotasavaltaan] kohdistuvien jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien menettelyjen osalta [Breyerille] oikeuden tutustua osaan pyydetyistä asiakirjoista. Lisäksi komissio ilmoitti [Breyerille] näissä päätöksissä aikomuksestaan tehdä erillinen päätös asiakirjoista, jotka koskivat [29.7.2010 annettuun] tuomioon komissio v. Itävalta (EU:C:2010:455) johtanutta asiaa.

– –

15 Vastauksena [Breyerin] 13.7.2011 tekemään uudistettuun hakemukseen komissio teki 3.4.2012 päätöksen, jonka viite on Ares (2012) 399467 (jäljempänä 3.4.2012 tehty päätös). Komissio lausui tässä päätöksessä [Breyerin] oikeudesta saada tutustua yhtäältä edellä 7 kohdassa mainittuun Itävallan tasavaltaa vastaan nostettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan menettelyyn liittyviin hallinnollisiin asiakirjoihin ja toisaalta [29.7.2010 annettuun] tuomioon komissio v. Itävalta (EU:C:2010:455) johtanutta tuomioistuinkäsittelyä koskeviin asiakirjoihin. Tämän viimeksi mainitun asiakirja-aineiston osalta komissio kieltäytyi erityisesti myöntämästä oikeutta tutustua kirjelmiin, jotka Itävallan tasavalta oli esittänyt kyseisessä tuomioistuinkäsittelyssä (jäljempänä riidanalaiset kirjelmät) sillä perusteella, että nämä kirjelmät eivät kuuluneet asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalaan. Ensinnäkin komissio näet katsoi, että SEUT 15 artiklan 3 kohdan

nojalla Euroopan unionin tuomioistuimeen sovellettiin toimielimenä asiakirjoihin tutustumista koskevia sääntöjä vain sen hoitaessa hallinnollisia tehtäviä. Toiseksi komissio täsmensi, että riidanalaiset kirjelmät oli osoitettu unionin tuomioistuimelle, kun taas komissiolle, joka oli asianosainen [29.7.2010 annettuun tuomioon] komissio v. Itävalta (– – EU:C:2010:455) johtaneessa asiassa, toimitettiin ainoastaan niiden kopiot. Kolmanneksi komissio katsoi, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa määrättiin oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvän kirjallisen aineiston antamisesta tiedoksi ainoastaan menettelyn asianosaisille ja niille toimielimille, joiden päätökset olivat riidan kohteena. Neljänneksi komissio totesi, että unionin tuomioistuin ei ollut 21.9.2010 antamassaan tuomiossa Ruotsi ym. v. API ja komissio (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, – – EU:C:2010:541) käsitellyt kysymystä siitä, oliko toimielinten annettava oikeus tutustua oikeudenkäynnin toisen asianosaisen kirjelmiin. Näin ollen komissio katsoi, että oikeudenkäyntimenettelyssä esitetyistä kirjelmistä ainoastaan toimielinten kirjelmät mutta eivät muiden osapuolten esittämät kirjelmät kuuluvat asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalaan, ja täsmensi, että mikäli hyväksyttäisiin toisenlainen tulkinta, tämä merkitsisi SEUT 15 artiklan määräysten sekä [Euroopan] unionin tuomioistuimen perussäännön ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen erityismääräysten kiertämistä.”

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

12 Breyer nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.4.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin erityisesti 3.4.2012 tehdyn päätöksen kumoamista siltä osin kuin komissio oli tällä päätöksellä evännyt häneltä oikeuden tutustua riidanalaisiin kirjelmiin. Breyer vetosi kanteensa tueksi yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka koski sitä, että komissio oli rikkonut asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohtaa. Breyer väitti, että kyseisessä päätöksessä oleva peruste, jonka mukaan riidanalaiset kirjelmät eivät kuuluneet tämä asetuksen soveltamisalaan, oli virheellinen.

13 Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi tämän kanneperusteen valituksenalaisessa tuomiossa ja kumosi täten 3.4.2012 tehdyn päätöksen.

14 Valituksenalaisen tuomion 35–61 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin tutki aluksi sen, olivatko riidanalaiset kirjelmät asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdassa, luettuna yhdessä asetuksen 3 artiklan a alakohdan kanssa, tarkoitettuja toimielimen hallussa olevia asiakirjoja.

15 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi tätä varten valituksenalaisen tuomion 40–48 kohdassa, että asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdan ja 3 artiklan b alakohdan mukaan oikeus tutustua unionin toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin koski myös jäsenvaltioilta saatuja asiakirjoja ja että kyseisen asetuksen 3 artiklan a alakohdassa oleva asiakirjan käsitteen laaja määritelmä ”perustu[i] – – siihen, että on olemassa säilytetty sisältö, joka voidaan jäljentää tai johon voidaan tutustua sen tuottamisen jälkeen, ja [oli] täsmennettävä [erityisesti], että – – [tämän] sisällön o[li] koskettava kyseisen toimielimen vastuualueeseen kuuluvaa politiikkaa, toimintaa tai päätöksiä”. Unionin yleinen tuomioistuin totesi yhtäältä, että komissio ei tuolloin käsiteltävässä asiassa ollut kiistänyt sitä, että sillä oli hallussaan riidanalaisten kirjelmien kopiot, ja toisaalta, että tämä toimielin oli vastaanottanut nämä kirjelmät käyttäessään lainkäyttöasioita koskevaa toimintaa koskevia toimivaltuuksiaan, ja katsoi, että kyseiset asiakirjat oli katsottava tämän asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa, luettuna yhdessä 3 artiklan a alakohdan kanssa, tarkoitetuiksi toimielimen hallussa oleviksi asiakirjoiksi.

16 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 50–61 kohdassa komission eri väitteet, joilla riitautettiin riidanalaisten kirjelmien katsominen asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdassa ja 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuiksi tämän toimielimen hallussa oleviksi asiakirjoiksi. Nämä väitteet perustuivat siihen, että mainitut kirjelmät oli osoitettu unionin tuomioistuimelle, että niistä oli toimitettu komissiolle vain kopiot ja että ne eivät

oikeudenkäyntiasiakirjoina voineet kuulua komission hallinnolliseen toimintaan eivätkä näin ollen sen toimivaltaan, kun otettiin huomioon se, että asetus N:o 1049/2001 ei koskenut tämän toimielimen lainkäyttöasioita koskevaa toimintaa.

17 Tästä unionin yleinen tuomioistuin totesi aluksi valituksenalaisen tuomion 51 kohdassa, että asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdassa ei asetettu kyseisen asetuksen soveltamisen edellytykseksi sitä, että kyseessä olevan toimielimen ”vastaanottaman” asiakirjan laatija oli osoittanut sen tälle toimielimelle ja toimittanut sen sille suoraan. Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin huomautti kyseisen tuomion 53 ja 54 kohdassa, että mainitun asetuksen 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetun asiakirjan käsite oli määritelty laajasti, ja katsoi, että merkitystä ei ollut sillä, että riidanalaisia kirjelmiä ei ollut toimitettu komissiolle alkuperäisinä vaan kopioina. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin totesi mainitun tuomion 57 kohdassa, että asetuksessa N:o 1049/2001 vahvistetuista avoimuutta koskevista tavoitteista, jotka kävivät ilmi erityisesti asetuksen johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta, tämän asetuksen 3 artiklan a alakohdassa olevasta asiakirjan käsitteen laajasta määritelmästä sekä 4 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa olevan tuomioistuinkäsittelyjen suojaa koskevan poikkeuksen muotoilusta ja itse olemassaolosta johtui, että unionin lainsäätäjä ei ollut halunnut sulkea toimielinten lainkäyttöasioita koskevaa toimintaa toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden ulkopuolelle.

18 Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 60 ja 61 kohdassa, että riidanalaiset kirjelmät oli toimitettu komissiolle sellaisen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn yhteydessä, jonka komissio oli aloittanut käyttäen EY 226 artiklaan (josta on tullut SEUT 258 artikla) perustuvaa toimivaltaansa, ja että näin ollen komission väite siitä, että se ei ollut saanut näitä kirjelmiä toimivaltaansa käyttäessään, oli virheellinen.

19 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin tutki valituksenalaisen tuomion 63–112 kohdassa SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan vaikutuksen asetuksen N:o 1049/2001 soveltamiseen.

20 Tästä unionin yleinen tuomioistuin huomautti aluksi kyseisen tuomion 67–73 kohdassa, että sekä SEUT 15 artiklasta että asetuksen N:o 1049/2001 rakenteesta ja alaa koskevan unionin säännöstön tavoitteista ilmeni, että tuomiovallan käyttö sellaisenaan oli suljettu tällä säännöstöllä vahvistetun asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komission unionin tuomioistuimille tuomioistuinkäsittelyssä toimittamat kirjelmät ja kirjelmät, jotka jäsenvaltio oli toimittanut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä, liittyivät luonteeltaan unionin tuomioistuinten tuomiovallan käyttöön.

21 Unionin yleinen tuomioistuin päätteli valituksenalaisen tuomion 75–80 kohdassa sekä omasta oikeuskäytännöstään (tuomio 6.7.2006, Franchet ja Byk v. komissio, T-391/03 ja T-70/04, EU:T:2006:190, 88–90 kohta; tuomio 12.9.2007, API v. komissio, T-36/04, EU:T:2007:258, 60 kohta ja tuomio 3.10.2012, Jurašinović v. neuvosto, T-63/10, EU:T:2012:516, 66 ja 67 kohta) että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä (tuomio 21.9.2010, Ruotsi ym. v. API ja komissio, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, 94 kohta), että vaikka tällaiset kirjelmät liittyivät unionin tuomioistuinten tuomiovallan käyttöön, niitä ei SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan nojalla ollut suljettu asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden ulkopuolelle. Tässä yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin katsoi mainitun tuomion 82 kohdassa, että ”[oli] tehtävä ero yhtäältä sen, että unionin tuomioistuimen tuomiovallan käyttö on suljettu SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännessä alakohdassa pois asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden piiristä, ja toisaalta [tuomioistuinkäsittelyä] varten laadittujen kirjelmien välillä; vaikka nämä viimeksi mainitut kirjelmät liittyvät kyseiseen tuomiovallan käyttöön, niihin ei kuitenkaan sovelleta kyseisellä määräyksellä määrättyä poissulkemista vaan ne päinvastoin kuuluvat asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden piiriin”.

22 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 83 kohdassa, että ”SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljäs alakohta ei [ollut] esteenä sille, että riidanalaisten kirjelmien katsotaan kuuluvan asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalaan”, ja hylkäsi tämän jälkeen komission eri väitteet, jotka koskivat yhtäältä eroa, joka tätä arviointia varten oli tehtävä komission ja jäsenvaltioiden kirjelmien välillä, ja toisaalta sitä, että oikeudenkäyntiasiakirjoihin tutustumista koskevat erityissäännöt olisivat vailla merkitystä ja että niitä kierrettäisiin, mikäli olisi myönnettävä oikeus tutustua jäsenvaltion tuomioistuinkäsittelyä varten laatimiin kirjelmiin.

23 Unionin yleinen tuomioistuin totesi näistä väitteistä ensinnäkin valituksenalaisen tuomion 92 kohdassa, että kun otettiin huomioon asiayhteyden erot 21.9.2010 annettuun tuomioon Ruotsi ym. v. API ja komissio (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541) johtaneen asian, joka koski sellaisten komission kirjelmien luovuttamista, jotka liittyivät vielä vireillä oleviin tuomioistuinkäsittelyihin, ja nyt käsiteltävän asian välillä, kyseisen tuomion 86 ja 87 kohdassa mainittujen kaltaiset menettelyllistä yhdenvertaisuutta koskevat seikat eivät olleet nyt käsiteltävässä asiassa merkityksellisiä.

24 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi yhtäältä valituksenalaisen tuomion 102 kohdassa, että tulkitessaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa säädettyä tuomioistuinkäsittelyn suojaa koskevaa poikkeusta 21.9.2010 antamassaan tuomiossa Ruotsi ym. v. API ja komissio (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541) unionin tuomioistuin oli implisiittisesti vahvistanut tämän asetuksen soveltamisen komission kirjelmiin. Toisaalta unionin yleinen tuomioistuin korosti valituksenalaisen tuomion 103–105 kohdassa, että riidanalaisten kirjelmien sisällyttäminen tämän asetuksen soveltamisalaan ei loukannut tuomioistuinkäsittelyä koskeviin asiakirjoihin tutustumista koskevia erityissääntöjä, koska tällaisen menettelyn suoja voitiin turvata tarvittaessa soveltamalla mainitun asetuksen 4 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa säädettyä asiakirjoihin tutustumista koskevaa poikkeusta.

25 Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin totesi oikeudenkäyntikuluista, että se, että Breyer julkaisi internetissä komission vastineen ja tätä julkaisemista koskevan Breyerin ja komission välisen kirjeenvaihdon, merkitsi oikeudenkäyntiasiakirjojen epäasianmukaista käyttöä, ja sen johdosta oli asianmukaista jakaa Breyerin oikeudenkäyntikulut puoliksi hänen ja puoliksi komission vastattaviksi.

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

26 Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta hyväksyttiin unionin tuomioistuimen presidentin 3.9. ja 6.10.2015 antamilla määräyksillä väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.

27 Komissio vaatii valituksellaan, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion, antaa asiassa lopullisen ratkaisun hylkäämällä Breyerin kanteen ja velvoittaa hänet korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Breyer, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta vaativat, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

29 Komissio väittää ainoassa valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljäs alakohta ei ole esteenä sille, että asetusta N:o 1049/2001 sovelletaan asiakirjoihin tutustumista koskevaan pyyntöön, joka koskee jäsenvaltion tuomioistuinkäsittelyä varten laatimia ja komission hallussa olevia riidanalaisten kirjelmien kaltaisia asiakirjoja, kun otetaan huomioon tällaisten asiakirjojen erityinen luonne.

30 Komission mukaan unionin toimielimen unionin tuomioistuimille toimittamalla kirjelmällä on ”kaksitahoinen luonne”, koska se kuuluu sekä SEUT 15 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetun, unionin toimielinten asiakirjoihin tutustumista koskevan yleisen oikeuden soveltamisalaan että tämän kohdan neljännessä alakohdassa säädetyn poikkeuksen, joka koskee Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiovallan käyttöön liittyviä asiakirjoja, soveltamisalaan. Unionin tuomioistuin on komission mukaan ottanut huomioon tämän kaksitahoisen luonteen, kun se on lausunut asetuksen N:o 1049/2001 valossa oikeudesta tutustua komission kirjelmiin, joista oli kyse 21.9.2010 annettuun tuomioon Ruotsi ym. v. API ja komissio (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541) johtaneessa asiassa. Komissio katsoo, että Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiovallan käyttöön liittyvillä asiakirjoilla, jotka eivät ole toimielimen laatimia, ei sitä vastoin ole tällaista kaksitahoista luonnetta ja että nyt käsiteltävä asia kuuluu erilaiseen asiayhteyteen kuin kyseiseen tuomioon johtanut asia sekä tosiseikkojen kannalta, koska se koskee jäsenvaltion laatimia kirjelmiä, että oikeudelliselta kannalta, koska Lissabonin sopimuksen voimaantulo on muuttanut oikeudellista kehystä.

31 Tästä viimeksi mainitusta seikasta komissio korostaa, että SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännessä alakohdassa kielletään unionin lainsäätäjää laajentamasta tämän kohdan toiseen alakohtaan perustuvalla asetuksella toimielinten asiakirjoihin tutustumista koskeva oikeus koskemaan asiakirjoja, jotka liittyvät Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiovallan käyttöön. Väittämättä asetuksen N:o 1049/2001 olevan pätemätön komissio, joka myöntää, että unionin toimien pätevyyttä on arvioitava toimen toteuttamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, katsoo kuitenkin, että kun otetaan huomioon SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljäs alakohta, unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tulkita asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohtaa suppeasti. Sen olisi näin ollen pitänyt katsoa, että tätä asetusta ei sovelleta tuomiovallan käyttöön liittyviin, muiden kuin jonkin toimielimen laatimiin asiakirjoihin.

32 Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta tukevat komission väitteitä, kun taas Breyer, jota tukevat Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta, jotka ovat väliintulijoita ensimmäisessä oikeusasteessa, puoltavat vastakkaista näkemystä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

33 Aluksi on todettava, että komissio riitauttaa ainoassa valitusperusteessaan unionin yleisen tuomioistuimen arvioinnin, joka koskee itse asetuksen N:o 1049/2001 sovellettavuutta Breyerin kyseiselle toimielimelle esittämään pyyntöön saada tutustua riidanalaisiin kirjelmiin, esittämättä erillistä kysymystä, jota ei ole tämän valituksen yhteydessä saatettu unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ja joka koskee sitä, pitäisikö näihin kirjelmiin tutustumista koskeva oikeus myöntää tämän asetuksen säännösten nojalla vai mahdollisesti evätä.

34 Tämä ainoa valitusperuste koskee SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan vaikutusta asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalan tulkitsemiseen. Ennen kuin arvioidaan komission tätä koskevien väitteiden perusteltavuutta, on tutkittava aluksi mainitun asetuksen soveltamisalaa sellaisena kuin se käy ilmi asetuksen sanamuodosta.

35 Asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdan mukaan, luettuna yhdessä asetuksen 1 artiklan a alakohdan kanssa, tätä asetusta sovelletaan kaikkiin parlamentin, neuvoston tai komission hallussa oleviin asiakirjoihin, toisin sanoen näiden toimielinten laatimiin tai vastaanottamiin ja hallussa oleviin asiakirjoihin kaikilla unionin toiminnan aloilla. Kyseisen asetuksen 3 artiklan a alakohdan mukaan ”asiakirjalla” tarkoitetaan ”mitä tahansa tallennetta – –, joka koskee toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä”.

36 Tähän on lisättävä, että asetuksen N:o 1049/2001 3 artiklan b alakohdasta käy nimenomaisesti ilmi, että oikeus tutustua parlamentin, neuvoston ja komission hallussa oleviin asiakirjoihin kattaa näiden toimielinten itsensä laatimien asiakirjojen lisäksi myös asiakirjat, jotka ne ovat vastaanottaneet kolmansilta, joihin kuuluvat sekä muut unionin toimielimet että jäsenvaltiot (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2007, Ruotsi v. komissio, C-64/05 P, EU:C:2007:802, 55 kohta).

37 Näin ollen asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisala määräytyy siinä lueteltujen toimielinten eikä erityisten asiakirjaryhmien eikä – kuten unionin tuomioistuin on jo aiemmin todennut (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2007, Ruotsi v. komissio, C-64/05 P, EU:C:2007:802, 56 kohta) – jonkin näistä toimielimistä hallussa olevan asiakirjan laatijan perusteella.

38 Tässä yhteydessä se seikka, että asiakirjat, jotka ovat jonkin asetuksessa N:o 1049/2001 tarkoitetun toimielimen hallussa, ovat jäsenvaltion laatimia ja niillä on yhteys tuomioistuinkäsittelyyn, ei sulje tällaisia asiakirjoja tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. On nimittäin niin, että yhtäältä se, että asetusta N:o 1049/2001 ei voida soveltaa Euroopan unionin tuomioistuimen hallussa oleviin asiakirjoihin tutustumista koskevaan pyyntöön, ei merkitse sitä, että tämän toimielimen tuomiovallan käyttöön liittyvät asiakirjat lähtökohtaisesti jäisivät tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle silloin, kun tällaisia asiakirjoja on kyseisessä asetuksessa lueteltujen unionin toimielinten kuten komission hallussa.

39 Toisaalta unionin tuomioistuin on jo aiemmin katsonut, että tällaisia asiakirjoja koskevat jäsenvaltioiden legitiimit intressit voidaan varmistaa asiakirjoihin tutustumista koskevaa oikeutta koskevien asetuksessa N:o 1049/2001 säädettyjen poikkeusten nojalla (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2007, Ruotsi v. komissio, C-64/05 P, EU:C:2007:802, 83 kohta).

40 Tätä koskien asetuksessa N:o 1049/2001 on säännöksiä, joilla on tarkoitus määritellä objektiiviset rajat sellaiselle yleiselle tai yksityiselle edulle, joka voi oikeuttaa asiakirjojen luovuttamisen epäämisen (tuomio 18.12.2007, Ruotsi v. komissio, C-64/05 P, EU:C:2007:802, 57 kohta), ja näihin säännöksiin kuuluu erityisesti mainitun asetuksen 4 artiklan 2 kohdan toinen luetelmakohta, jonka mukaan toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi muun muassa tuomioistuinkäsittelyn suojaa, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

41 Tässä yhteydessä on huomautettava, että unionin tuomioistuin on 21.9.2010 antamassaan tuomiossa Ruotsi ym. v. API ja komissio (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541) vahvistanut yleisen olettaman, jonka mukaan toimielimen tuomioistuinkäsittelyssä toimittamien kirjelmien luovuttaminen vahingoittaisi tuomioistuinkäsittelyn suojaa asetuksen
N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetulla tavalla niin kauan kuin menettely on vireillä. Tätä yleistä luottamuksellisuusolettamaa sovelletaan myös kirjelmiin, jotka jäsenvaltio on toimittanut tällaisen menettelyn yhteydessä.

42 Kuten unionin tuomioistuin on kuitenkin täsmentänyt, tällaisen olettaman olemassaolo ei sulje pois asianomaisen oikeutta osoittaa, että tietty asiakirja, jonka luovuttamista on pyydetty, ei kuulu kyseisen olettaman alaan (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2010, Ruotsi ym. v. API ja komissio (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, 103 kohta).

43 Lisäksi jäsenvaltion laatimista kirjelmistä on huomautettava – kuten unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 97 kohdassa tukeutuen tätä koskevaan merkitykselliseen oikeuskäytäntöön –, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohta, jossa säädetään, että jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta, antaa kyseiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden osallistua toimielimen tehtävänä olevan päätöksen tekoon, ja siinä vahvistetaan tätä varten päätöksentekomenettely sen arvioimiseksi, ovatko tämän asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdassa luetellut aineelliset poikkeukset esteenä sille, että tarkastelun kohteena oleva asiakirja annetaan tutustuttavaksi, myös silloin, kun kyseessä ovat tuomioistuinkäsittelyä varten laaditut kirjelmät. Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa ei kuitenkaan anneta tälle jäsenvaltiolle yleistä ja ehdotonta veto-oikeutta, jonka nojalla se voisi estää vapaan harkintansa mukaan siltä peräisin olevien ja toimielimen hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisen.

44 Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole riitautettu sitä, että riidanalaiset kirjelmät ovat komission hallussa. Lisäksi, kuten unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti todennut valituksenalaisen tuomion 51 ja 52 kohdassa, sillä seikalla, että komissio on vastaanottanut nämä kirjelmät Euroopan unionin tuomioistuimelta eikä kyseessä olevalta jäsenvaltiolta, ei ole mitään merkitystä itse asetuksen N:o 1049/2001 sovellettavuuden määrittämisen kannalta.

45 Siitä seikasta, johon komissio on vedonnut ja jonka mukaan Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä ja unionin tuomioistuinten työjärjestyksissä ei määrätä kolmansien oikeudesta tutustua tuomioistuinkäsittelyssä toimitettuihin kirjelmiin, on todettava, että vaikka tämä on otettava huomioon asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta tulkittaessa (ks. tuomio 21.9.2010, Ruotsi ym. v. API ja komissio, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, 100 kohta), se ei kuitenkaan voi johtaa siihen, että kyseistä asetusta ei sovelleta pyyntöön, joka koskee oikeutta tutustua asiakirjoihin, jotka jäsenvaltio on laatinut unionin tuomioistuinten tuomioistuinkäsittelyä varten ja jotka ovat komission hallussa.

46 Näissä olosuhteissa riidanalaiset kirjelmät kuuluvat asetuksen N:o 1049/2001 nojalla sen soveltamisalaan asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuina toimielimen hallussa olevina asiakirjoina.

47 Siltä osin kuin kyse on toiseksi komission väitteestä, jonka mukaan SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljäs alakohta, joka on lisätty primäärioikeuteen Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä, estää unionin lainsäätäjää säätämästä oikeudesta tutustua asiakirjoihin, jotka liittyvät Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiovallan käyttöön ja jotka eivät ole toimielimen laatimia, joten asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdan ainoa hyväksyttävissä oleva tulkinta on sulkea tällaiset asiakirjat tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, on tutkittava SEUT 15 artiklan 3 kohdan yleinen rakenne ja tavoitteet.

48 SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan mukaan Euroopan unionin tuomioistuimeen sovelletaan tämän saman kohdan ensimmäisen alakohdan mukaista toimielinten asiakirjoihin tutustumista koskevaa järjestelmää vain sen hoitaessa hallinnollisia tehtäviä. Tästä seuraa, että edellytyksiä, jotka koskevat oikeutta tutustua tämän toimielimen hallussa oleviin, sen tuomiovallan käyttöön liittyviin asiakirjoihin, ei voida vahvistaa SEUT 15 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan nojalla annetuilla asetuksilla, ja oikeudesta tutustua sen hallinnollisiin asiakirjoihin on määrätty yleisön oikeudesta tutustua Euroopan unionin tuomioistuimen hallussa sen hallinnollisten tehtävien hoitamiseksi oleviin asiakirjoihin 11.12.2012 annetulla Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksellä (EUVL 2013, C 38, s. 2), joka on korvattu 11.10.2016 annetulla päätöksellä (EUVL 2016, C 445, s. 3).

49 Se, että SEUT 15 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaista asiakirjoihin tutustumista koskevaa järjestelmää ei voida soveltaa Euroopan unionin tuomioistuimeen tämän hoitaessa lainkäyttötehtäviä, ei kuitenkaan estä tämän järjestelmän soveltamista komission kaltaiseen

toimielimeen, johon SEUT 15 artiklan 3 kohtaa ja asetusta N:o 1049/2001 voidaan soveltaa täysimääräisesti, mikäli tällä on hallussaan riidanalaisten kirjelmien kaltaisia jäsenvaltion laatimia asiakirjoja, jotka liittyvät tuomioistuinkäsittelyihin.

50 Tästä on huomautettava, että unionin tuomioistuin on täsmentänyt Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen, että SEUT 15 artiklalla, jolla on korvattu EY 255 artikla, laajennettiin avoimuusperiaatteen soveltamisalaa unionin oikeudessa (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2010, Ruotsi ym. v. API ja komissio, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, 81 kohta).

51 On nimittäin niin, että toisin kuin EY 255 artikla, jonka soveltamisala oli rajattu parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjoihin, SEUT 15 artiklan 3 kohdassa määrätään nyt oikeudesta tutustua unionin toimielinten, elinten ja laitosten asiakirjoihin, mukaan lukien Euroopan unionin tuomioistuin, Euroopan keskuspankki ja Euroopan investointipankki silloin, kun ne hoitavat hallinnollisia tehtäviä. Toisin kuin komissio väittää, minkään seikan nojalla ei voida väittää, että kyseisen oikeuden laajentaminen kattamaan viimeksi mainittujen hallinnolliset tehtävät merkitsisi asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalan jonkinlaista rajoittamista siltä osin kuin on kyse jäsenvaltiolta peräisin olevista riidanalaisten kirjelmien kaltaisista asiakirjoista, jotka ovat komission hallussa Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioistuinkäsittelyn yhteydessä.

52 Unionin toimielinten asiakirjoihin tutustumista koskevaa oikeutta koskevan periaatteen laajaa tulkintaa tukee lisäksi yhtäältä SEUT 15 artiklan 1 kohta, jossa määrätään muun muassa, että unionin toimielimet, elimet ja laitokset toimivat mahdollisimman avoimesti, ja tämä avoimuusperiaate vahvistetaan myös SEU 1 artiklan toisessa kohdassa ja SEUT 298 artiklassa, ja toisaalta se, että asiakirjoihin tutustumista koskeva oikeus vahvistetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 42 kohdassa. Näihin avointa eurooppalaista hallintoa koskeviin primäärioikeuden määräyksiin nähden SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljättä alakohtaa ei voida tulkita – toisin kuin komissio väittää – siten, että se edellyttäisi asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalan suppeaa tulkintaa niin, että jäsenvaltion laatimat riidanalaisten kirjelmien kaltaiset asiakirjat eivät kuuluisi tämän asetuksen soveltamisalaan silloin, kun ne ovat komission hallussa.

53 Tämän tuomion 45 kohdassa mainittujen menettelysääntöjen kiertämisen riskistä, jota komissio on korostanut, on huomautettava, että oikeudenkäyntiasiakirjoja koskevilla rajoituksilla, perustuivatpa ne EY 255 artiklaan, josta on tullut SEUT 15 artikla, tai asetukseen N:o 1049/2001, on sama tavoite eli sen takaaminen, että oikeutta tutustua toimielinten asiakirjoihin käytetään tuomioistuinkäsittelyjen suojaa vahingoittamatta, ja tämä suoja merkitsee erityisesti sitä, että varmistetaan menettelyllisen yhdenvertaisuuden periaatteen ja hyvän lainkäytön periaatteen noudattaminen (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2010, Ruotsi ym. v. API ja komissio, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, 84 ja 85 kohta).

54 Kun otetaan huomioon, että asetus N:o 1049/2001 mahdollistaa sen, että unionin tuomioistuimissa käytäviin menettelyihin liittyvien asiakirjojen luovuttaminen tarvittaessa kielletään, ja näin tällaisten menettelyjen suojan takaamisen, kuten tämän tuomion 40–42 kohdasta käy ilmi, on katsottava, että SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljäs alakohta ei edellytä – toisin kuin komissio väittää – tulkintaa, jonka mukaan jäsenvaltion laatimat ja komission hallussa olevat riidanalaisten kirjelmien kaltaiset asiakirjat on väistämättä suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Koska tuomioistuinkäsittelyn suoja on nimittäin tällä tavalla taattu SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan tavoitteen mukaisesti, tämän määräyksen tehokasta vaikutusta ei voida vaarantaa.

55 Näissä olosuhteissa unionin yleinen tuomioistuin on erityisesti valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa todennut perustellusti, että riidanalaiset kirjelmät, komission itsensä laatimien kirjelmien tavoin, eivät kuuluneet SEUT 15 artiklan 3 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitetun asiakirjoihin tutustumista koskevasta oikeudesta tehtävän poikkeuksen piiriin.

56 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan kyseisen tuomion 113 kohdassa, että riidanalaiset kirjelmät kuuluivat asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan ja kumotessaan näin komission 3.4.2012 tekemän päätöksen, jolla Breyerilta oli evätty oikeus tutustua mainittuihin kirjelmiin.

57 Näin ollen komission valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

58 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.

59 Tämän työjärjestyksen 138 artiklan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

60 Mainitun työjärjestyksen 138 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen hyväksi ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Unionin tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omien kulujensa lisäksi osasta toisen asianosaisen kuluja, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

61 Vaikka komission valitusta ei ole nyt käsiteltävässä asiassa hyväksytty, on kiistatonta, että Breyer, joka on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, on julkaissut internetissä nyt käsiteltävän valitusmenettelyn yhteydessä vaihdettujen kirjelmien anonymisoituja versioita.

62 Kuten unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 171 artiklan 1 kohdasta käy ilmi, valitus annetaan tiedoksi unionin yleisessä tuomioistuimessa käsitellyn asian muille asianosaisille. Yleisöllä ei ole oikeutta tutusta unionin tuomioistuimessa käsiteltävän asian asianosaisille näin tiedoksi annettuihin oikeudenkäyntiasiakirjoihin. Näin ollen se, että Breyer on julkaissut internetissä nyt käytävään menettelyyn liittyviä kirjelmiä ilman lupaa, merkitsee oikeudenkäyntiasiakirjojen epäasianmukaista käyttöä, joka voi haitata hyvää lainkäyttöä ja joka on otettava huomioon määrättäessä oikeudenkäyntikulujen jakamisesta nyt käytävässä menettelyssä (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2010, Ruotsi ym. v. API ja komissio, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, 92, 93 ja 97–99 kohta).

63 Näissä olosuhteissa on syytä velvoittaa komissio vastaamaan paitsi omista oikeudenkäyntikuluistaan myös puolesta Breyerille aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista, jolloin puolet Breyerin oikeudenkäyntikuluista jää hänen vastattavakseen.

64 Lisäksi siitä, että Breyer riitauttaa vastineessaan oikeudenkäyntikulujen jakamista ensimmäisessä oikeusasteessa koskevan unionin yleisen tuomioistuimen päättelyn, joka käy ilmi valituksenalaisen tuomion 119 kohdasta, erityisesti siltä osin kuin kyseinen tuomioistuin on katsonut, että asianosainen, jolle annetaan oikeus tutustua toisten asianosaisten oikeudenkäyntiasiakirjoihin, voi käyttää tätä oikeutta vain puolustaakseen omaa asiaansa mutta ei mihinkään muuhun tarkoitukseen, kuten herättämään riidan toisten asianosaisten esittämiä väitteitä koskevaa yleisön arvostelua, riittää, kun muistutetaan, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 174 artiklan mukaan vastineessa voidaan vaatia valituksen hyväksymistä, hylkäämistä tai tutkimatta jättämistä kokonaan tai osittain.

65 Koska komission valituksessaan esittämät vaatimukset eivät kuitenkaan koske sitä, miten oikeudenkäyntikulut on määrätty jaettavaksi valituksenalaisessa tuomiossa, tämä Breyerin vaatimus on jätettävä tutkimatta.

66 Lopuksi on todettava, että mainitun työjärjestyksen 140 artiklan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, 1 kohdan mukaan asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Nyt käsiteltävässä asiassa on määrättävä, että Espanjan kuningaskunta, Ranskan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Euroopan komissio velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja puolesta Patrick Breyerin oikeudenkäyntikuluista.**

3) **Espanjan kuningaskunta, Ranskan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset